15 Απριλίου 2026

«Saint Savva»: Ντοκιμαντέρ και σειρά για τη ζωή του Αγίου Σάββα, Αρχιεπισκόπου Σερβίας

/ Αφιερώματα / Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις / Θέατρο, Κινηματογράφος, Ντοκυμανταίρ, TV και Διαδίκτυο / Πολυμέσα - Multimedia

«Όταν κάποιος ξεκινά το μονοπάτι προς μία μονή και προς τον Θεό, ξεκινά το μονοπάτι της αγάπης, ξεκινά από την αγάπη και για την αγάπη. Γιατί, όπως λέγεται στις Αγίες Γραφές, ο Θεός είναι αγάπη». Τον πυρήνα της ορθόδοξης πνευματικότητας, πορεία που επέλεξε ο Άγιος Σάββας, Αρχιεπίσκοπος Σερβίας και κτήτωρ της Ιεράς Μονής Χιλανδαρίου περιγράφει ο μοναχός Θεοδόσιος από το κτισμένο στη βορειανατολική πλευρά του Αγίου Όρους μοναστήρι σε στιγμιότυπο από την ταινία και σειρά ντοκιμαντέρ «Saint Savva».

Γυρίσματα του ντοκιμαντέρ έγιναν στο Άγιον Όρος, στις Μονές Χιλανδαρίου, Βατοπαιδίου, Αγίου Παντελεήμονος, στο Κελί των Αγίων Αρχαγγέλων Σαββαίων και σε άλλες τοποθεσίες που συνδέονται με τη ζωή και την πνευματική αποστολή

του Αγίου Σάββα και συνεχίζονται στη Σερβία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο, την Κροατία, την Ιερουσαλήμ, την Τουρκία, το Όρος Σινά, τη Βουλγαρία και τις ΗΠΑ.

Στην ταινία περιλαμβάνονται αποκλειστικές συνεντεύξεις με τους ηγούμενους και μοναχούς των μονών συνοδευόμενες από εικόνες τοπίων του Αγίου Όρους που καταγράφηκαν με τη χρήση drones και πολλαπλών καμερών και παρουσιάζονται πολύτιμα χειρόγραφα, όπως το Τυπικό των Καρυών γραμμένο το 1199 από τον Άγιο Σάββα, το οποίο έγινε πρότυπο για τον σερβικό μοναχισμό και εκτός του Αγίου Όρους.

Το ντοκιμαντέρ «Saint Savva» δεν αποτελεί μόνο μια ιστορική καταγραφή, αλλά μια σύγχρονη αφήγηση που φιλοδοξεί να λειτουργήσει ως «γέφυρα» μεταξύ λαών και πολιτισμών, προωθώντας την ειρήνη, την κατανόηση και τον διάλογο, τόνισε, μιλώντας στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, ο σκηνοθέτης και παραγωγός του, ιδρυτής της Optimistic Film Ζέλικο Μίρκοβιτς.

«Η ζωή και οι διδασκαλίες του Αγίου Σάββα μιλούν για τις παγκόσμιες ανθρώπινες αξίες – διάλογο πάνω από τη διχόνοια, συμπόνια πάνω από τη σύγκρουση και πίστη ως γέφυρα μεταξύ των ανθρώπων και όχι ως όριο» δήλωσε ο Ζέλικο Μίρκοβιτς, ο οποίος είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Κονέκτικατ.

Στο ντοκιμαντέρ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον πολυδιάστατο ρόλο του Αγίου Σάββα, ο οποίος θεωρείται θεμελιωτής της εκκλησιαστικής, εκπαιδευτικής και πολιτικής συγκρότησης του σερβικού έθνους. Παράλληλα, αναδεικνύεται η λιγότερο προβεβλημένη πτυχή της ζωής του ως μοναχού, καθώς επέλεξε συνειδητά τον δρόμο της πνευματικής αναζήτησης.

Τον 12ο αιώνα, ο ηγεμόνας της Σερβίας Στέφαν Νεμάνια και ο γιος του Ράστκο, οι μετέπειτα μοναχοί Συμεών και Σάββας ίδρυσαν τη Μονή Χιλανδαρίου «το πνευματικόν κέντρο παντός του σερβικού έθνους, το πρώτο σερβικό διδακτήριο των γραμμάτων, των τεχνών και εν γένει του πνευματικού και εθνικού πολιτισμού των Σέρβων».

«Η πορεία του Αγίου Σάββα δεν είναι μόνο μια ιστορία της πίστης, του κράτους και του λαού μας, αλλά και ενός οράματος βαθιά ριζωμένου για αιώνες στο DNA των Σέρβων, όπου κι αν βρίσκονται σήμερα στον κόσμο και όπου κι αν έζησαν κατά τη διάρκεια όλων αυτών των αιώνων. Το ντοκιμαντέρ και η σειρά για τον Άγιο Σάββα είναι ουσιαστικής σημασίας για τον λαό μας σε στιγμές μεγάλων παγκόσμιων προκλήσεων ως θεμέλιο για τη διατήρηση της ταυτότητας και ως οδηγός για τις τρέχουσες και τις μελλοντικές γενιές» επισήμανε ο Ζέλικο

Μίρκοβιτς, ο οποίος έχει αποσπάσει 136 βραβεία σε Κινηματογραφικά Φεστιβάλ και δύο προκρίσεις για υποψηφιότητες για Όσκαρ.

«Στόχος μου είναι να αφηγηθώ μια ιστορία για την Πίστη και τη δύναμη της Πίστης ως μέρος της ύπαρξής μας, της οποίας φάρος ήταν ο Άγιος Σάββας» τόνισε ο δημιουργός της ταινίας και της σειράς, ο οποίος εξέφρασε την ελπίδα ο λόγος, το έργο και η ειρήνη του θεμελιωτή της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας να μεταδοθούν στις νέες γενιές ως φως σε μια εποχή αμφιβολίας.

Το πρότζεκτ για το ντοκιμαντέρ και τη σειρά ξεκίνησε από τον δρ. Νέναντ Γιανιτσίγιεβιτς από το Πίτσμπουργκ, ο οποίος, μαζί με τον Μίλος Κόστα Πάπιτς, που επίσης ζει στις ΗΠΑ, παρείχαν τα αρχικά κεφάλαια για την υλοποίησή του, που αναμένεται εντός του 2027.

Η εταιρεία παραγωγής Optimistic Film του Ζέλικο Μίρκοβις σε συμπαραγωγή με την TS Media και σε συνεργασία με την Αδελφότητα της Μονής Χιλανδαρίου έχουν αναλάβει το πρότζεκτ ανάδειξης της ιστορίας του Αγίου Σάββα, με την οποία, ο σκηνοθέτης και παραγωγός επιχειρεί να αφυπνίσει για την ανάγκη αρμονίας, αξιοπρέπειας, ευθύνης του ενός προς τον άλλον.

Η πνευματική δύναμη του Αγίου Σάββα δεν περιορίζεται από τον χώρο και την ύλη

Εξηγώντας πώς η ίδια προσωπικότητα έθεσε τα θεμέλια της σερβικής μεσαιωνικής λογοτεχνίας, της σερβικής εκκλησίας, της νομοθεσίας και της διπλωματίας και η συμβολή της συνεχίζει να διαμορφώνει την εθνική ταυτότητα

των Σέρβων σήμερα, ο σκηνοθέτης παραπέμπει στις επισημάνσεις του Ηγούμενου της Μονής Χιλανδαρίου, Αρχιμανδρίτη Μεθόδιου.

«Ποιος ήταν στην πραγματικότητα ο Άγιος Σάββας, όταν μια ισχυρή Οθωμανική Αυτοκρατορία ένιωσε την ανάγκη να κάψει το σώμα του 3,5 αιώνες μετά τον θάνατό του; Δεν μας δείχνει, λοιπόν, αυτό ότι τον θεωρούσαν ζωντανό, παρ' όλο που δεν ήταν πιστοί, δεν ήταν Χριστιανοί;» σημειώνει ο Ηγούμενος της Μονής Χιλανδαρίου στο ντοκιμαντέρ και προσθέτει: «Είναι αδύνατο να κατανοήσει κανείς μια τέτοια πνευματική προσωπικότητα, όπως ο Άγιος Σάββας, αν δεν ανακαλύψει ποιες πνευματικές δυνάμεις τον έκαναν τόσο μεγάλο. Και αυτή η πνευματική δύναμη είναι στην πραγματικότητα η Χάρη του Θεού, την οποία ο Άγιος Σάββας απέκτησε υπηρετώντας τον Θεό από την πρώτη του νεότητα».

«Αν σκεφτούμε με αυτόν τον τρόπο, καταλαβαίνουμε γιατί οι συμπατριώτες μας που ζουν μακριά από τη Σερβία, έχτισαν ναούς στον Άγιο Σάββα, ακόμη και εκείνοι που γεννήθηκαν μακριά από τη Σερβία, που δεν επισκέφθηκαν ποτέ κανένα από τα ιερά μας, πώς έχουν αυτή την αγάπη για τον Άγιο Σάββα. Ακριβώς επειδή αυτή η πνευματική δύναμη που έκανε τον Άγιο Σάββα μεγάλο – η Χάρη του Θεού – δεν περιορίζεται από τον χώρο, δεν περιορίζεται από την ύλη, αλλά είναι παρούσα παντού, και όπως είπε ο Κύριος, η Βασιλεία του Θεού δεν είναι κάπου εκεί σε κάποιο μέρος, αλλά είναι μέσα σας» τονίζει ο Ηγούμενος της Μονής Χιλανδαρίου.

«Όταν μιλάμε για τον Άγιο Σάββα, τον σκεφτόμαστε πάντα ως τον πρώτο Σέρβο φωτιστή, ως μια πολύ σημαντική προσωπικότητα που ίδρυσε το κράτος μας, ίδρυσε την εκκλησία μας. Αλλά σπάνια αναφέρεται, ή σπάνια σκεφτόμαστε το γεγονός ότι ήταν πρώτα και κύρια μοναχός. Στην πραγματικότητα ξεκίνησε το μονοπάτι της αγάπης, το οποίο σκεφτόμαστε λίγο, επειδή οι άνθρωποι που βρίσκονται μακριά από το μοναστήρι και μακριά από κάθε εκκλησιαστική ζωή δεν μπορούν να καταλάβουν τι πραγματικά είναι, τι συμβαίνει σε έναν άνθρωπο όταν αφήνει τα πάντα, αφήνει τον κόσμο, αφήνει όλες τις ανέσεις και έρχεται σε ένα μοναστήρι για να συνεχίσει τη ζωή του εκεί. Είναι ακόμη πιο παράξενο όταν κάποιος νέος, όπως ο Άγιος Σάββας, το κάνει. Όταν κάποιος ξεκινά το μονοπάτι ενός μοναστηριού και το μονοπάτι προς τον Θεό, ξεκινά το μονοπάτι της αγάπης και ξεκινά από την αγάπη και για την αγάπη. Γιατί, όπως λέγεται στις Αγίες Γραφές, ο Θεός είναι αγάπη» υπογραμμίζει ο μοναχός Θεοδόσιος.

«Έρχομαι από την Αμερική σε αυτόν τον ιερό τόπο, το Χιλανδάρι, όπου πριν από περισσότερους από οκτώ αιώνες ο Άγιος Σάββας έλαβε την ευλογία του Θεού για να γίνει ο πνευματικός πατέρας της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και του λαού. Δεν ήταν μόνο πνευματικός ηγέτης, αλλά και αρχιτέκτονας της ενοποίησης και παιδαγωγός. Όπου κι αν ζουν οι Σέρβοι σήμερα, ο Άγιος Σάββας ταξιδεύει μαζί

τους – μέσα από την ιστορία, το παρόν και το μέλλον. Είναι το φως της ενότητας για το έθνος και την εκκλησία μας» επισημαίνει ο δρ. Νέναντ Γιανίτσιγιεβιτς, χορηγός της ταινίας.

Η ζωή και οι διδασκαλίες του Αγίου Σάββα μιλούν παγκόσμιες ανθρώπινες αξίες

Απαντώντας στην ερώτηση αν βλέπει την ιστορία του Αγίου Σάββα κυρίως ως εθνική αφήγηση ή ως αφήγηση που μπορεί να μιλήσει σε ένα παγκόσμιο κοινό, ο Ζέλικο Μίρκοβιτς εκτίμησε ότι το ντοκιμαντέρ «Saint Savva» μεταφέρει ένα μήνυμα που υπερβαίνει κατά πολύ την ιστορία ή την πνευματική κληρονομιά ενός έθνους.

«Σε μια εποχή που ο κόσμος αντιμετωπίζει βαθιές διαιρέσεις, συγκρούσεις και αβεβαιότητα, αυτή η ταινία μας υπενθυμίζει τη διαρκή δύναμη της ειρήνης, της κατανόησης και της πίστης. Η ζωή και οι διδασκαλίες του Αγίου Σάββα μιλούν για τις παγκόσμιες ανθρώπινες αξίες – διάλογο πάνω από τη διχόνοια, συμπόνια πάνω από τη σύγκρουση και πίστη ως γέφυρα μεταξύ των ανθρώπων και όχι ως όριο. Η κληρονομιά του δείχνει ότι η πνευματική δύναμη και η σοφία μπορούν να καθοδηγήσουν τις κοινωνίες προς τη συνύπαρξη, την αξιοπρέπεια και τον αμοιβαίο σεβασμό» υπογράμμισε ο δημιουργός του ντοκιμαντέρ.

«Σήμερα, όταν η ανθρωπότητα αναζητά νόημα και ενότητα, η ιστορία του Αγίου Σάββα δεν είναι μόνο επίκαιρη – είναι και απαραίτητη. Αυτό το ντοκιμαντέρ προσκαλεί το κοινό σε όλο τον κόσμο να αναλογιστεί κοινές αξίες που υπερβαίνουν τα σύνορα, τους πολιτισμούς και τις πεποιθήσεις, προσφέροντας ελπίδα ότι η κατανόηση και η ειρήνη είναι ακόμα δυνατές» εκτίμησε.

Μία παγκόσμια ιστορία ειρήνης, κατανόησης και πίστης

Το ντοκιμαντέρ, σύμφωνα με τον Ζέλικο Μίρκοβιτς, περισσότερο από μια ιστορική ταινία, είναι ένα παράδειγμα της ισχυρότερης μορφής ήπιας δύναμης -της αφήγησης- που συνδέει πολιτισμούς, υπερβαίνει τα σύνορα και μας υπενθυμίζει τις αξίες που ενώνουν αντί να χωρίζουν.

«Παρουσιάζει μια παγκόσμια ιστορία ειρήνης, κατανόησης και πίστης σε μια εποχή

που αυτές οι αξίες είναι επειγόντως απαραίτητες παγκοσμίως. Μέσω της πολιτιστικής και πνευματικής κληρονομιάς, η ταινία καταδεικνύει πώς η αφήγηση μπορεί να ενισχύσει τον διάλογο, τον αμοιβαίο σεβασμό και τη σύνδεση μεταξύ λαών και πολιτισμών» τόνισε.

(Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ Κατερίνα Γιαννίκη / Φωτογραφίες: Ζέλικο Μίρκοβιτς)